

"בית חב"ד של מרכז אפריקה
מאחל לכם חג פסח כשר שמח"

ב"ה

המדריך שלך לפסח

תשע"ג - 2013

CHABAD-LUBAVITCH OF CENTRAL AFRICA

251 Avenue de la Mission - Kinshasa, D.R.Congo
Tel: +243 822 804 912 - Fax: +1 212-504-2621
Rabbi Shlomo Bentolila - Mail: chabadafrica@gmail.com

WWW.JEWISHAFRICA.COM

Deadline to eat Chametz ► Monday, March 25

Kinshasa D.R.C. - 10:03	Pointe Noire - 10:17	Abuja Nigeria - 10:34	Lagos Nigeria - 10:51
Accra Ghana - 10:05	Malabo Equatorial Guinea - 10:29	Windhoek Namibia - 9:57	

Deadline to burn Chametz ► Monday, March 25

Kinshasa D.R.C. - 11:04	Pointe Noire - 11:17	Abuja Nigeria - 11:35	Lagos Nigeria - 11:51
Accra Ghana - 11:06	Malabo Equatorial Guinea - 11:30	Windhoek Namibia - 10:57	

Eve Day | Candle Lighting¹² ► Monday, March 25

Kinshasa D.R.C. - 17:49	Pointe Noire - 18:02	Abuja Nigeria - 19:12	Lagos Nigeria - 18:38
Accra Ghana - 17:52	Malabo Equatorial Guinea - 18:16	Windhoek Namibia - 17:39	

Candle Lighting^{*12} ► Tuesday, March 26

* after the specified time

Kinshasa D.R.C. - 18:37	Pointe Noire - 18:51	Abuja Nigeria - 18:22	Lagos Nigeria - 19:27
Accra Ghana - 18:41	Malabo Equatorial Guinea - 17:05	Windhoek Namibia - 18:30	

End of the first holidays ► Wednesday, March 27

Kinshasa D.R.C. - 18:37	Pointe Noire - 18:51	Abuja Nigeria - 19:12	Lagos Nigeria - 19:27
Accra Ghana - 18:41	Malabo Equatorial Guinea - 17:05	Windhoek Namibia - 18:29	

Shabbat³ ► Friday, March 29

B = Beginning - E = End

Kinshasa D.R.C. - B 17:47 - E 18:37	Pointe Noire - B 18:01 - E 18:50	Abuja Nigeria - B 18:22 - E 19:12	Lagos Nigeria - B 18:38 - E 19:27
Accra Ghana - B 17:52 - E 18:42	Malabo Equatorial Guinea - B 18:15 - E 19:05	Windhoek Namibia - B 17:35 - E 18:27	

Second holidays | Candle Lighting¹ ► Sunday, March 31

Kinshasa D.R.C. - 17:46	Pointe Noire - 18:00	Abuja Nigeria - 18:22	Lagos Nigeria - 18:37
Accra Ghana - 17:51	Malabo Equatorial Guinea - 18:15	Windhoek Namibia - 17:34	

Candle Lighting^{*1} ► Monday, April 1

* after the specified time

Kinshasa D.R.C. - 18:34	Pointe Noire - 18:48	Abuja Nigeria - 19:11	Lagos Nigeria - 19:26
Accra Ghana - 18:40	Malabo Equatorial Guinea - 19:04	Windhoek Namibia - 18:24	

End of Pesach ► Tuesday, April 2

Kinshasa D.R.C. - 18:34	Pointe Noire - 18:48	Abuja Nigeria - 19:11	Lagos Nigeria - 19:26
Accra Ghana - 18:40	Malabo Equatorial Guinea - 19:04	Windhoek Namibia - 18:24	

הברכות...

1. ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו
במצותיו וצונו להדליק נר של יום טוב.

2. ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה

3. ברוך אתה אדני-י א-להינו מלך העולם אשר קדשנו
במצותיו וצונו להדליק נר של שבת קודש

חג הפסח, חג החירות. האומנם?

פסח אמור להיות חג של חופש ושל יציאה משעבוד לחירות. במבט ראשון זה די משונה – לחגוג חירות על ידי אי אכילת לחם? האם הגבלות הן לא ההיפך הגמור מחופש וחירות?

התשובה על כך היא שזה תלוי איך אתה מגדיר את המושג 'חופש'. אם להיות חופשי הפירוש לעשות כל מה שבא לך ללא חוקים ומגבלות, אז השאלה שנשאלה צודקת ונכונה. אם אני חופשי רק כאשר אף אחד לא אומר לי מה לעשות ואני יכול לציית לכל גחמה או קפריזה שלי, אזי האיטור לאכול לחם הוא באמת איום על החופש שלי.

אך האם זהו באמת חופש? האם אז אינני עבד לשיגיונות ולקפריזות שלי? מה קורה אם הגחמות שלי לא ממש באות ממני? אולי יש לי אי אלו רצונות שמישהו אחר הכניס לראשי? האם אני באמת חופשי כאשר אני הולך אחר הרצונות הללו? מה לגבי דחפים שהגשמתם יכולה להביא לי עצמי נזק? האם תוכל לקרוא לי חופשי אם אני כבול לדחפים אלה? ומה בעניין התנהגות כפייתית או כתוצאה מהתמכרות? או הרגלים רעים? האם לא ייתכן שתהיה עבד גם למה שאתה רוצה?

היהדות מגדירה חופש באופן שונה לגמרי. חופש אמיתי הוא היכולת להביא לידי ביטוי את מי שאתה באמת. אם באישיותך ישנן רמות שעדיין לא חקרת אותן, אם עדיין לא הייתה לנפשך הזדמנות להתבטא – אינך אדם חופשי.

התורה היא ספר ההדרכה לנשמותינו. אפילו חוקיה, שלכאורה נראים מגבילים, נמצאים שם רק כדי לאפשר לנו לצותת לאני הפנימי שלנו. משום שלפעמים רק על ידי גבולות והגבלות, האני האמיתי שלנו מתגלה.

דוגמה להגבלות שיוצרות חופש ניתן למצוא במשחק הכדורגל. בהשוואה לענפי ספורט אחרים, כדורגל הוא סוג ספורט מאוד מגביל, מפני שאינך יכול להשתמש בידים שלך. אז האם כדורגל הוא משחק מתסכל? לכדורגלן מתחיל, יכול להיות שכן. אם אתה תמיד מתמקד בעובדה שאינך יכול להשתמש בידים, אז זה ייראה לך די מעצבן. אבל אם תיכנס יותר לעניינים, אז תבין שבדיקו בגלל העובדה שבכדורגל אתה מנוע מלהשתמש בידך, אתה 'חופשי' לפתח כישורים אחרים – כגון לבעוט, להטעות ולהדוף את הכדור מהיריב – שאחרת לא היית יודע שיש לך אותם.

באותו אופן, מטרת המנהגים ביהדות היא לא לכבול אותנו, אלא להפך, הם משמשים להשקטת הרעש של הקיום הגשמי היומיומי ולעזור לנו לכוון את עצמנו למסרים העמוקים יותר של החיים.

בפסח אנו אכן מוגבלים לגבי מה שאנו אוכלים. אך על ידי שינוי ההרגלים שלנו אנו בעצם חופשיים לראות מעבר ליום יום. יש הזדמנות לנשמה להישמע, ושום דבר אינו יותר חופשי מזה.

חג פסח כשר ושמן
הרב שלמה בן טולילא

רעיון לפסח מאת הרבי מליובאוויטש

"זהו לחם העוני שאכלו אבותינו בארץ מצרים". במשפט זה (שהוא תרגום חופשי מארמית) אנו פותחים את אמירת ההגדה, כאשר קצרת ה'סדר' ובתוכה שלוש מצות, מונחת לפנינו.

"בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים", נאמר בהגדה, ורבי שניאור-זלמן מלאדי, מחבר ספר ה'תניא' ומייסד שושלת חב"ד, מוסיף כי יציאת מצרים היא תהליך המתבצע בכל יום ויום. כאשר אנו מתגברים על חששותינו וגבולותינו, אנו יוצאים ממצרים."

- הרבי מליובאוויטש

אבל רגע: האם אכן זהו לחם העוני שאכלו אבותינו בארץ מצרים? הלא זוהי מצה שנאפתה בירושלים, בברוקלין או אפילו בקינשסה... האם לא היה הגיוני יותר שנשתמש במשפט: "לחם זה המונח לפנינו, דומה ללחם העוני שאכלו אבותינו בארץ מצרים"?

נראה אפוא, כי מחבר ההגדה רצה להעביר כאן מסר חשוב, והוא בחר לעשות זאת מיד בפתיחת ההגדה. מצרים אינה מוגבלת רק לגבולות גיאוגרפיים, וגלות מצרים אינה דבר שהתרחש לפני מאות שנים. למעשה, גלות מצרים מסמלת את הגבולות הפנימיים שבנפשנו, עליהם אנו מנסים להתגבר מדי יום. ארץ מצרים, מלשון 'מיצר', מסמלת את המחסומים המעכבים את דרכנו אל הבורא ועבודתו.

"בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים", נאמר בהגדה, ורבי שניאור-זלמן מלאדי, מחבר ספר ה'תניא' ומייסד שושלת חב"ד, מוסיף כי יציאת מצרים היא תהליך המתבצע בכל יום ויום. כאשר אנו מתגברים על חששותינו וגבולותינו, אנו יוצאים ממצרים.

וכך אומר לנו מחבר ההגדה:

בבואכם לערוך את ליל-הסדר ולקרוא על יציאת-מצרים, אל תתייחסו לטקסט כאילו הוא מתאר מאורעות שאירעו לאבותינו לפני שנים רבות. ראו זאת כטקסט רלוונטי ועכשווי, המבקש מכל אחד מהמשתתפים: צאו ממצרים, היום!

חג הפסח

הלכות ומנהגים...

מה הוא החמץ

ובכן, כל מוצר המכיל אחד מחמשת מיני הדגן (חיטה, שעורה, ועוד), בכל צורה שהיא (מוצק או נוזל), ושלא היה נתון בהשגחה מתמדת לבל יחמיץ. למעשה, לחם, עוגות, עוגיות, אטריות, פתיתים, חטיפים, סוגים אחדים של מזון תינוקות, בירה, ויסקי ומשקאות חריפים שונים ועוד – כל אלה הם חמץ ואין ליהודי להחזיקם ברשותו בפסח. לפיכך יש למוכרם לפני הפסח.

מכירת חמץ

את מוצרי החמץ שאנו רוצים לשמור לאכילה אחרי הפסח, וכך גם את כלי החמץ, יש לרכז בפינה צדדית בבית, בתוך מקום סגור ונעול שעליו יצוין בשלט קטן: 'חמץ'. את החמץ הזה יש למכור לגוי, שכן על חמץ שאינו שלנו איננו עוברים איסור.

את המכירה הזו יש לערוך עד יום ראשון, March 24, בערב, שכן מיד בבוקר ערב פסח עורך הרב את המכירה לגוי (פרטים בהמשך העלון).

בדיקת חמץ...

ב"ג בניסן (24/03/2013) בערב בודקים את החמץ. עורכים את הבדיקה מיד עם רדת הערב (בצאת הכוכבים). הבית כבר נקי ומוכן לפסח ועכשיו לא נותר אלא לערוך בדיקה אחרונה בפינות ובחורים, כדי לוודא שלא נשאר בכל זאת איזה פירור חמץ.

לפני הבדיקה מברכים:

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על ביעור חמץ.

לסדר הבדיקה: אבי המשפחה נוטל נר (רצוי משעווה), שקית, ונוצה. באמצעות הנר הוא מאיר בפינות ובחורים, ואת הפירורים שהוא מוצא – יכניס בעזרת הנוצה לתוך השקית. גם בני הבית יכולים להשתתף בבדיקת החמץ. נוהגים לפזר בבית לפני הבדיקה עשר חתיכות קטנות של חמץ (קשה) עטופות בנייר, ובעת הבדיקה 'מוצאים' אותן. אחרי הבדיקה אומרים נוסח מיוחד של 'ביטול חמץ' (במקור מופיע הנוסח בארמית, אך הנה תרגומו לעברית):

כל חמץ ושאר המצוי ברשותי, שלא ראיתיו ושלא ביערתיו ושאיני יודע עליו יתבטל ויהיה הפקר כעפר הארץ.

ביעור חמץ...

בערב פסח, י"ד בניסן, (25.03.2013) בבוקר, מזדרזים לסיים את הארוחה מוקדם. אחר כך מבערים באש את החמץ המועט שנותר. אחרי שריפת החמץ מבטלים ומפקירים שוב את החמץ (גם את החמץ שאולי נותר אי שם), על ידי אמירת הנוסח הבא:

כל חמץ ושאר המצוי ברשותי, שראיתיו ושלא ראיתיו, שהבחנתי בו ושלא הבחנתי בו, שביערתי ושלא ביערתי - יתבטל ויהיה הפקר כעפר הארץ.

סוף זמן אכילת חמץ (בשנת תשע"ג) בקינשסה הוא: 10:03 בבוקר יום שני, March 25.

זמן שריפת החמץ בקינשסה הוא: 11:04 בבוקר.

אחרי זמן שריפת החמץ אסור שימצא וייראה ברשותנו חמץ עד אחרי חג הפסח (מלבד החמץ הסגור בארון שנמכר לגוי ב'מכירת חמץ')

סיפור חג-הפסח

בקצרה...

המצרים מחליטים שהפתרון הטוב ביותר ל"בעיה היהודית" יהיה שעבוד. היהודים נאלצים לעבוד עבודת פרך, לבנות ערים ובתי אוצר לפרעה. כדי לבלום את התפתחות העם היהודי, מורה פרעה להרוג כל תינוק זכר שנולד.

יוכבד, אשתו של עמרם משבט לוי, יולדת בן. התינוק נולד בחודש השישי ולכן היא יכולה להחביאו למשך שלושה חודשים. בתום פרק הזמן הזה בונה יוכבד תיבה קטנה, חסינה למים, ומניחה אותה עם התינוק בתוכה, על גדות היאור.

התינוק מתגלה על ידי בתיה, בת פרעה, ומוצא את דרכו לארמונו. משה גדל ועוזב את הארמון כאיש צעיר, אז גם הוא מגלה את סבל בני עמו.

מצבם של בני ישראל במצרים מחמיר והולך מיום ליום. יום אחד, תוך כדי רעיית הצאן, נתקל משה בשיח סנה בוער שבו מתגלה אליו הקב"ה ומורה לו ללכת אל פרעה ולדרוש ממנו: "שלח את עמי ויעבדוני".

פרעה ממאן לשחרר את בני ישראל מעבדות והקב"ה מנחית עליו 10 מכות – דם, צפרדע, כינים, ערוב, דָּבָר, שחין, ברד, ארבה, חושך ומכת בכורות. המכה האחרונה שוברת את פרעה, המאפשר לבני ישראל לצאת למדבר לשלושה ימים, כדי להקריב קורבנות. הם עוזבים במהירות, ולבצק שהכינו לדרך אין זמן לתפוח. קודם לכן שואלים בני ישראל מהמצרים זהב, כסף ופריטי לבוש.

זמן קצר לאחר שפרעה מאפשר לבני ישראל לעזוב את מצרים, הוא רודף אחריהם כדי להכריחם לחזור. שני המחנות נפגשים על שפת הים. ה' מורה למשה להניף את מקלו מעל המים. הים נבקע לשניים ומאפשר לבני ישראל לעבור בתוכו בבטחה ולאחר מכן נסגר מעל המצרים הרודפים אחריהם.

משה, בני ישראל, מרים הנביאה ונשי ישראל, שרים שיר הלל ותודה לה'.

הסדר...

מצוות ליל פסח נקראים 'סדר', משום שהם ערוכים בצורה מסודרת ומפורטת. מבנה ה'סדר' משלב את מצוות הפסח, עקרונות חינוכיים חשובים וסודות על פי 'חכמת הנסתר'. לכן חשוב לקיימו כהלכתו, לכל פרטיו.

ארבע כוסות

ממצווה על כל אחד ואחת, גדולים וקטנים, לשתות בליל הסדר ארבע כוסות של יין או של מיץ ענבים טבעי. את ארבע הכוסות שותים כנגד ארבע לשונות הגאולה הנזכרים בתורה בתיאור הבטחון הגאולה ממצרים על ידי הקב"ה: "והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים, והצלתי אתכם מעבודתם, וגאלתי אתכם בזרוע נטויה, ולקחתי אתכם לי לעם".

שיעור כל כוס 86 סמ"ק, ויש לשתות לפחות את רוב השיעור (44 סמ"ק). בעת שתיית ארבע הכוסות יש להסב (=לה-טות את הגוף) מעט לצד שמאל.

מצה

נוהגים להשתמש בליל הסדר במצה 'שמורה' עבודת יד. מצה 'שמורה' היא מצה שהחל משעת הבשלת החיטה ועד לשעת אפייתה נשמרו החיטים והקמח בהקפדה רבה מפני רטיבות. ייחודה של מצה זו היא בכך, שהיא נעשית מתוך כוונה "לשם מצווה", ושמצות כאלה אכלו אבותינו בצאתם ממצרים. הכמות המינימלית שיש לאכול היא 'כזית' (=27 גרם) – כשליש מצה 'עגולה'.

הסבה

כדי להדגיש ש"הלילה הזה בני חורין", שותים את ארבע הכוסות ואוכלים את מצת המצווה ב'הסבה' לצד שמאל, שהיא צורת ישיבה של מלכים.

קערה

ה'קערה' היא בעצם שלוש המצות המכוסות במפה. על קערת ה'סדר' מציבים את ששה דברים, בצורה דלהלן:

1. זרוע גרון של עוף עם מעט בשר עליו, צלוי באש..

2. ביצה קשה, בקליפתה.

3. מרור עלי חסה ושורש 'חזרת' ('חריין'). המרור נועד להזכיר לנו את מרידות חיייהם של אבותינו במצרים ואוכלים אותו במהלך הסדר. כמות המרור המינימלית שיש לאכול היא 'כזית' – 19 גרם.

4. חרוסת רסק תפוחי עץ, אגסים ואגוזים טחונים, מתובלים ביון. החרוסת מזכירה את הטיט שבו עבדו אבותינו בפרך. טובלים בה את המרור.

5. כרפס עיקרו מין ירק. אפשר להשתמש בתפוח אדמה מבושל או בפרוסת בצל.

6. חזרת כנ"ל במרור. את ה'חזרת' אוכלים ב'כורך', דהיינו בתוך המצה, זכר למנהגו של הילל הזקן שהיה כורך את המצה והמרור זה עם זה ואוכלים יחד.

מכירת חמץ

מכיוון שיש פרטים רבים בדיני מכירת החמץ, נהוג שכל אדם עושה את הרב שליח, והרב מבצע את המכירה לגוי (וכן את הקנייה ממנו במוצאי החג) בדרכים הראויות. לפי תקנת רבי שניאור זלמן מלאדי, מייסד חסידות חב"ד (ורבים נהגו כמותו בכל תפוצות ישראל) מקפידים למנות לביצוע המכירה אדם שיהיה 'ערב קבלן', דהיינו שיקבל אחריות ישירה לתשלום שנתחייב הקונה לשלם בעבור החמץ, כדי שתהיה המכירה מצידנו בלב שלם.

ממנים את הרב ב'שטר הרשאה', שמפרטים בו את מקום הימצאו של החמץ:

שטר הרשאה

אני החתום מטה, נותן כוח ורשות לרב שלמה בן טולילא ועושה אותו שליח ומורשה במקומי למכור ולהשכיר, בעצמו, או על ידי שלוחו ושליח שלוחו, עד מאה שלוחים, כל מיני חמץ ותערובות חמץ וחשש חמץ שלנו, הן הנמצא ברשותנו, בכל מקום שהוא, ו/או ביד אחרים, או שיש לנו חלק וזכות בהם, או שהם רק פיקדון ביד אחרים. וכן אנו מייפים כוחו שישכיר לנוכרי כל המקומות שהחמץ מונח שם.

מקומות החמץ ב:

.....
.....
.....
.....
.....

בכתובת מפורטת (רחוב, מס' בית, עיר, אזור, מדינה):

.....
.....

ובזה אני מגלה דעתי, שכל חמץ וחשש חמץ ותערובות חמץ השייך לי, יימכר לנוכרי בכל אופן שיהיה, הן מצד שליחות והן מצד זכייה, ש"זוכים לאדם שלא בפניו", וכן ביד השליח למכור החמץ האמור לעיל בכל מחיר שירצה לפי חוות דעתו, ויהי ממכרו קיים, ותהא ידו כידינו, ועשייתו כעשייתנו, ופיו כפינו.

תאריך: שם פרטי ומשפחה: חתימה:

